

Gramophones Classical Music Awards
Topp tre 2020

KONSERTPROGRAM UKE 4/2021

Rossinis vakre messe

FREDAG 29. JANUAR KL. 19.30 | GRIEGHALLEN

ROSSINIS VAKRE MESSE

FREDAG 29. JANUAR KL. 19.30 | GRIEGHALLEN

Edward Gardner dirigent
Christian Ihle Hadland klaver
Håvard Gimse klaver
Sigurd Melvær Øgaard harmonium
Håkon Matti Skrede kormester
Paul Robinson musikalsk leder
Edvard Grieg Kor

SOPRAN

Hilde Veslemøy Hagen
Ingvill Holter
Nora Oleanne Sårheim
Berit Norbakken

ALT

Eva B. Landro
Daniela Iancu Johannessen
Ingvild Schultze-Florey
Maria Dale Johannessen

TENOR

Tyler Ray
Paul Robinson
Thorbjørn Gulbrandsøy
Andrew Masterson

BASS

Ørjan Hartveit
David Hansford
James Berry
Peter Lidbetter

Konserten arrangeres
med generøs støtte fra
Stiftelsen Kristian Gerhard Jebsen.

Fotografering og lydopptak er ikke tillatt under konserten med Bergen Filharmoniske Orkester. Egen avtale for media. Tallene i parentes bak det enkelte verk angir dets omtrentlige varighet i minutter

GIOACHINO ROSSINI (1792-1868)

Petite Messe Solennelle

DEL I

Kyrie Eleison (Andante maestoso)
Christe eleison (Andante moderato)
Kyrie eleison (Andante maestoso)

Gloria in excelsis Deo (Allegro maestoso)
Et in terra pax (Andantino mosso)
Gratias agimus tibi (Andante grazioso)
Domine Deus (Allegro giusto)
Qui tollis peccata mundi (Andantino mosso)
Quoniam tu solus sanctus (Adagio
– Allegro moderato)
Cum Sancto Spiritu (Allegro a capella)

DEL II

Credo in unum Deum (Allegro cristiano)
Crucifixus (Andantino sostenuto)
Et resurrexit (Allegro)
Preludio religioso (Andante maestoso –
Andante mosso)
Ritornello (Andante)
Sanctus (Andantino mosso)
O Salutaris hostia (Andante)
Agnus Dei (Andante sostenuto)

Edward Gardner er Bergen Filharmoniske Orkestres sjefdirigent, internasjonalt anerkjent som en av de fremste orkesterledere i sin generasjon. Hans kontrakt er nå forlenget til 2023. Gardner ble i 2019 utnevnt til sjefdirigent for London Philharmonic Orchestra fra 2021. Gardner er født i 1974, og fikk sin utdannelse fra universitetet i Cambridge og ved Royal Academy of Music i London. Etter avlagt eksamen ble han assistent for Sir Mark Elder ved Hallé-orkesteret i Manchester før han ble utnevnt til musikk-sjef ved Glyndebourne Touring Opera i 2004. Tre år senere fikk han den tilsvarende stillingen ved English National Opera, hvor han ble til våren 2015. I 2012 ble han tildelt Order of the British Empire for sin innsats for britisk musikk-liv. Gardner dirigerer jevnlig i store operahus som Metropolitan i New York, La Scala i Milano, Paris-operaen og ved Glyndebourne Festival Opera. I vår leder han en ny produksjon av Janáčeks *Kát'a Kabanova* ved the Royal Opera House i London. Han har eksklusiv kontrakt med plateselskapet Chandos, og hans innspillinger har fått strålende kritikker. Med Bergen Filharmoniske Orkester har han spilt inn flere, blant annet en kritikerrost serie med musikk av Leoš Janáček, lovpriste innspillinger av Schönbergs *Gurrelieder*, *Pelleas und Melisande* og *Erwartung*, sanger av Sibelius med Gerald Finley, Grieg med Jean-Efflam Bavouzet, Berlioz' *Grande Messe des Morts*, Bartóks *Ridder Blåskjegg's borg* og symfonier nr. 1 og 3 av Brahms. Gardner har ledet Bergen Filharmoniske Orkester på flere suksessrike internasjonale turneer, med konserter på Edinburgh International Festival, BBC Proms samt i Hamburgs Elbphilharmonie og Amsterdams Concertgebouw.

Christian Ihle Hadland fikk internasjonal oppmerksomhet i 2011 da han ble kåret til BBC New Generation Artist og fikk opptre med alle symfoniorkestrene til BBC. Allerede som 15-åring fikk Christian sin profesjonelle debut med Kringkastingsorkesteret, og siden har han spilt med alle de store orkestrene i Skandinavia. Christian er en populær kammermusiker, og har vært kunstnerisk leder for den internasjonale kammermusikkfestivalen i Stavanger siden 2010. Han gjester hyppig både Festspillene i Bergen, Wigmore Hall i London og BBC Proms kammermusikk-serie. Ihle Hadland har spilt inn flere plater, deriblant en kritikerrost cd med klaverkonserter av Mozart. Hans cd «Holbergvariasjoner» vant Spellemannprisen i 2015. Sammen med cellisten Andreas Brantelid har han spilt inn en prisvinnende cd med verk for cello og piano av Grieg og Grainger. Christian har flere ganger vært solist med Bergen Filharmoniske Orkester, deriblant under en orkesterturne til Storbritannia.

Håvard Gimse har spilt med alle de store skandinaviske orkestrene, og en rekke internasjonalt ledende orkestre, som for eksempel City of Birmingham Symphony Orchestra og Royal Philharmonic. Håvard har vunnet en rekke priser for sine innspillinger, som Diapason d'Or og Gramophone Editor's Choice. Han har spilt inn plater med musikere som Truls Mørk, Henning Kraggerud og Christian Ihle Hadland. Av repertoaret har han spilt inn, kan nevnes pianokonserter av Grieg og Tveitt. Han spiller på prestisjetunge scener verden over, deriblant Wigmore Hall i London, Concertgebouw i Amsterdam, Konzerthaus Berlin og Carnegie Hall i New York. Håvard var tidligere kunstnerisk leder for festivalen i Elverum, er styremedlem i styret for Oslo Kammermusikkfestival, og er professor i klaverspill ved Musikkhøgskolen i Oslo.

Sigurd Melvær Øgaard er domkantor i Bergen Domkirke, og er utdannet kantor fra Grieg-akademiet i Bergen, og har master- og doktorgrad i korledelse fra Texas Tech University i USA. Etter dette har han vært organist i flere amerikanske kirker. Siden september 2015 har han vært ansatt som domkantor i Bergen, med hovedvekt på orgelspill. Øgaard har undervist i orgelimprovisasjon ved Texas Tech University og University of Houston, og vært dirigent og akkompagnatør for en rekke kor. Han har gitt tallrike orgelkonserter i Europa og USA.

Edvard Grieg Kor er grunnlagt og basert i Bergen, som residens a cappella ensemble ved Edvard Griegs hjem, Troidhaugen. Korets repertoar spenner på tvers av sjangerne, og sangerne er ofte å høre sammen med Bergen Filharmoniske orkester og som kjerne i koret ved Bergen Nasjonale Operas oppsetninger. Gjennom mer enn femti årlige opptredener i Norge og i utlandet har koret oppnådd status som ledende åttestemt a cappella ensemble. En rekke verk og arrangementer er tilegnet dem, inkludert et åttestemt arrangement av Griegs Holbergsuite av Jonathan Rathbone, og en vakker komposisjon av David Lang til Aa. O. Vinjes tekst Våren.

I tillegg til sitt travle konsertprogram har EGK utviklet et omfattende utdanningsprogram dedikert til utviklingen av unge sangere. Programmet inkluderer syv barnekor i Bergen, med sangere i alderen 6-16 år og Edvard Grieg Ungdomskor (16-26 år). Korenes allsidige virksomhet spenner over opera, orkester- og a cappella fremføringer og kan til og med skilte med å ha medvirket i en konsert sammen med the Rolling Stones.

I 2019 utkom Edvard Grieg Kors første a cappella cd «Edvard Grieg Kor sings Grieg» på plateselskapet Chandos. I 2017 medvirket EGK på Bergen Filharmoniske Orkestres Grammynominerte innspilling av Janáček's Glagolitisk messe. Høydepunkter fra tidligere og kommende sesonger inkluderer flere konserter sammen med VOCES8 i Bergen, Manchester og Belgia, Bach-kantater dirigert av Paul Agnew, Schönbergs Gurre-Lieder med Berliner Philharmoniker dirigert av Sir Simon Rattle, og Brittens Peter Grimes med Bergen Filharmoniske orkester og Edward Gardner på Edinburgh International Festival og i Royal Festival Hall, London.

Blottleggende verk

Da den 71-årige Gioachino Rossini i 1863 skrev sin «Petite Messe Solennelle» (liten høytidelig messe) var det gått 34 år år siden han hadde avsluttet sin karriere som operakomponist med «Guillaume Tell». Men det er galt å tro at han hadde ligget helt på latsiden i mellomtiden, for musikken som ble til etter 1857, og som han kalte sine *Péchés de vieillesse* (alderdommens synder) teller over 150 komposisjoner - solo- og korsanger, klaverstykker og musikk for ulike vokal- og instrumentkombinasjoner, fordelt på tretten notealbum. De fleste av dem ble skrevet til bruk ved lørdagskvelder i Passy, hvor ekteparet Rossini underholdt en krets av venner.

Messen fra 1863, som Rossini ved en anledning kalte sin «min alderdoms siste dødelige synd» står selvsagt i en særstilling. Den betegnes som det udiskutabelt fineste verk fra Rossinis sene periode, og er «faktisk en av hans beste prestasjoner. Verket har fortsatt å imponere senere generasjoner som en overraskende blottlegging av mannen som ofte framsto som en ren vittighet» (Philip Gossett).

På siste manuskriptside skrev komponisten: «Kjære Gud, her er den avsluttet, denne fattige lille messe. Har jeg skrevet sakral musikk eller har jeg begått en helligrøde? Jeg ble født til å skrive komisk opera, som Du vet! Ikke særlig mye teknikk, litt hjertefølelse, det er det hele. Velsignet være Deg, og gi meg en plass i Paradis».

Rossinis betegnelse «liten» er neppe ironisk ment, men henspiller trolig på den opprinnelige besetningen, som står i sterk kontrast til de kreftene som vanligvis framførte sakrale verk. Formatet er nemlig langt fra petite. Det dreier seg om en omfattende komposisjon som det tar nær

halvannen time å framføre. Den ble til etter en bestilling fra grevparet Michel-Frédéric og Louise Pillet-Will, og er tilegnet grevinnen. Siden verket skulle framføres privat, valgte Rossini besetningen tolv sangere (hvorav fire solister), to klaverer og harmonium, som gjenspeiler en gammel tradisjon fra Napoli. I denne skikkelsen ble messen hørt for første gang i parets nye hus i Paris i mars 1864. Arbeidet med messen gjorde Rossini midlertidig utmattet, men for at ingen andre skulle komme ham i forkjøpet og kanskje endre verkets uttrykk, fullførte han fire år senere en orkesterversjon som omfattet nesten fem hundre notesider. Den ble imidlertid ikke brukt i hans levetid, fordi han aldri fikk tillatelse fra de katolske myndigheter til å anvende kvinnelige sangere i en kirke.

Tre måneder etter at han gikk bort, ble orkesterversjonen framført i Salle Ventadour i Paris av musikkstudenter og krefter fra Théâtre-Italien. Det hevdes at Rossini foretrakk originalversjonen, som framføres i kveld. Begge ble utgitt i 1869, originalen med harmonium og bare ett klaver. Flere senere utgivelser nevner ikke at Rossini hadde brukt to klaverer, og det var først den kritiske utgivelsen i 1980 som fulgte hans opprinnelige intensjoner. Messen er betegnet som «et dyptfølt religiøst verk som viser oss den usedvanlige kompositoriske dyktighet hos denne forbløffende teatermannen. Den er full av drama, patos, farge og intensitet» (Robert King).

Nest siste sats, sopranarien *O Salutaris hostia*, var ikke med i Rossinis originalversjon, men han føyde den til da han orkestrerte verket. Imidlertid er det blitt vanlig å ta den med også i framførrelser med klaver og harmonium.

Det er på sin plass å tilføye at Rossini i tillegg til sine 39 operaer skrev rundt et dusin sakrale komposisjoner - fra messer i Ravenna og Rimini i 1808-09 til en «Laus

Deo» for mezzosopran og klaver i 1861. De mest kjente er «Messa di Gloria» fra 1820 og «Stabat Mater» fra 1841. Det foreligger også en lang rekke kantater, hymner og korsanger og andre vokalkomposisjoner. Blant de tidlige instrumentalverkene er en takknemlig musikkinteressert verden forholdsvis nylig blitt kjent med de seks sonatene for to fioliner, cello og kontrabass.

HANS H. ROWE

Wintermezzo

19. januar - 12. februar

STRØMMEFESTIVAL 19.01.-12.02.2021. 16 KONSERTER PÅ 4 UKER.
TIRSDAG TIL FREDAG HVER UKE KL. 19.30 PÅ BERGENPHILIVE.NO

Utøvere

Lise Davidsen | Vilde Frang | Víkingur Ólafsson | Leif Ove Andsnes | Tine Thing Helseth | Ragnhild Hemsing | Sandra Lied Haga | Adam Walker | Nicolas Hodges | Edward Gardner | Pablo Heras-Casado | Jan Willem de Vriend | Juanjo Mena | Tabita Berglund | Edvard Grieg Kor | Per Hannevold | Ilze Klava | Christian Stene

Komponister

Beethoven | Mozart | Bach | Schumann | Mendelssohn | Grieg | Halvorsen | Tveitt | Sibelius | Verdi | Hummel | Vaughan Williams | Brahms | Strauss | Stravinsky | Bartók | Tsjaikovskij | Rakhmaninov | Sevåg | Penderecki | Vaski | Ligeti | Kurtág | Glass | Steen-Andersen | Nielsen

Se fullt program på Bergenphilive.no / Harmonien.no

LES MER OM KONSERTENE PÅ WWW.HARMONIEN.NO

GRIEGHALLENS BILLETTKONTOR, 55 21 61 50, 10 - 17 (11 - 14) HARMONIENS KUNDETELEFON: 55 21 62 28, (9 - 15) WWW.HARMONIEN.NO